DİL BİLGİSİ: MUREKKEB (BİLEŞİK) SAYI [11-19], MA'TÛF (ATIFLI) SAYI [21-99] İLE 100 VE 1000 SAYILARI VE BU SAYILARIN KATLARI

القواعد : العدد المركَّب [١١ - ١٩] والعدد المعطوف والمعطوف عليه [٢١ - ٩٩] والمئة والألف ومضاعفاتهما

Bu bölümde sırasıyla Arapçada murekkeb (bileşik) [11-19] sayılar, atıflı (ma'tûf) [21-99] sayılar, onarlı ('ukûd) [20,30, 40 - 90] sayılar ile 100 ve 1000 sayıları ve bu sayıların katları ele alınacaktır.

Murekkeb Sayılar [11-19]

11-19 arasındaki sayılar murekkeb sayılar olarak adlandırılır. 12 sayısının 2'si hariç olmak üzere diğerlerinin tümünde birler ve onlar basamağındakiler "fetha" ile mebnîdir, cümle içinde hangi konumda olurlarsa olsunlar, hep fetha ile harekelenirler. 12 sayısının ise sadece birler basamağı (12'nin 2'si) ikil olduğu için mu'rebdir, ref durumunda elif (ا) ile merfû; nasb veya cer durumunda ye (ي) ile mansûb veya mecrûr olur. 12 sayısında da onlar basamağı "fetha" ile mebnîdir.

Diğer önemli bir husus, murekkeb sayılarda sayılan sözcük (temyîz) daima tekil ve mansûb olarak kullanılır.

Sayı ile sayılan arasında cinsiyet uyumuna gelince, bu uyum sadece 11 ve 12 sayısında vardır, 13-19 grubu sayılarda onlar basamağı ile sayılan arasında uyum vardır ve birler basamağındaki sayılar cinsiyet bakımından sayılanın zıddıdır, dolayısıyla onlar basamağı da birler basamağı ile cinsiyet bakımından tezat oluşturur.

Aşağıda murekkeb sayıların hem eril ve dişil sözcüklerle kullanılış biçimleri verilmektedir.

11	١١	on bir erkek öğrenci on bir kız öğrenci	أحَدَ عَشَرَ طالباً إحْدَى عَشْرَةَ طالبة
12	١٢	on iki erkek öğrenci on iki kız öğrenci	اِثْنَا عَشَرَ طالباً اثنتا عَشْرَةَ طالبةً
13	١٣	on üç erkek öğrenci on üç kız öğrenci	ثلاثةَ عَشَرَ طالباً ثلاثَ عَشْرَةَ طالبةً
14	١٤	on dört erkek öğrenci on dört kız öğrenci	أربعةَ عَشَرَ طالباً أربعَ عَشْرَةَ طالبةً
15	١٥	on beş erkek öğrenci on beş kız öğrenci	خَمْسةَ عَشَرَ طالباً خَمْسَ عَشْرَةَ طالبةً
16	١٦	on altı erkek öğrenci on altı kız öğrenci	ستَّةَ عَشَرَ طالباً ستَّ عَشْرَةَ طالبةً
17	١٧	on yedi erkek öğrenci on yedi kız öğrenci	سبعةَ عَشَرَ طالباً سبعَ عَشْرَةَ طالبةً
18	١٨	on sekiz erkek öğrenci on sekiz kız öğrenci	ثمانيةَ عَشَرَ طالباً ثمانِيَ عَشْرَةَ طالبةً
19	١٩	on dokuz erkek öğrenci on dokuz kız öğrenci	تسعةَ عَشَرَ طالباً تِسْعَ عَشْرَةَ طالبةً

Örnekler:

جاء أحدَ عشرَ ضيفاً من أنقرة. (Ankara'dan 11 misafir geldi.)

في السَّنَةِ اثنا عَشَرَ شَهْراً. (Bir senede 12 ay vardır.)

كانَتْ فِي مَوْكِبِ العُرْسِ ثلاثَ عَشْرَةَ سَيَّارةً. (Düğün konvoyunda 13 araba vardı.)

تتكوَّنُ ورشةُ الْعَملِ من أربعةَ عشَرَ جامِعِيًّا. (Çalıştay 14 akademisyenden oluşmaktadır.)

يكتبُ الرِّوَائِيُّ خَمْسَ عَشْرَةَ صَفْحَةً فِي يَوْمٍ واحدٍ. (Romancı, bir günde 15 sayfa yazıyor.)

تأثَّرتْ سِتَّ عَشْرَةَ سيارةً على الأقلِّ بحادِثةِ المرور. (Trafik kazasından en az 16 otomobil etkilendi.)

يقول فُؤاد سَزْغِين إنَّنِي كُنْتُ أدْرسُ سَبْعَ عَشْرَةَ ساعةً. (Fuat Sezgin, "Günde 17 saat çalışıyordum" diyor.)

إبنُ أخي عُمرُهُ ثمانيةَ عَشَرَ عاماً. (Kardeşimin oğlu 18 yaşındadır.)

عَدَدُ أعْضاءِ الفَريقِ البَحْثي مَحْدود بِتِسعةَ عَشَرَ شَخصاً. (Araştırma ekibinin üye sayısı 19 kişiyle sınırlıdır.)

Yukarıdaki örnek cümlelerden hareketle murekkeb sayıların ve sayılanlarınının (temyîzlerinin) başlıca özellliklerini biraz daha ayrıntılı olarak ele alalım:

1. Bu sayıların hem birler hem onlar basamağı **fetha üzeri mebnî** olup cümlede hangi ögeyi üstlenmiş olursa olsun değişiklik olmaz. Ancak 12 sayısının birinci kısmını oluşturan **2 sayısı ise mu'rebdir** ve ikil (musenna) kelimelerin i'râbında olduğu gibi (ا) harfiyle merfû, (ي) harfiyle mansûb ve mecrûr olur. Sayıların **temyîzi ise mufred-mansûb** olur.
2. Erillik- dişilik açısından mufred sayılar kısmında bahsedildiği gibi birler basamağının **1 ve 2 sayısı sayılanla uyumlu ve 3-9 arasındaki sayılar zıt** olurken onlar basamağının **10 sayısı sayılanla uyumlu** olur.

Örnekler:

1. ﴿فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا﴾

(Bunun üzerine oradan 12 kaynak (birden) fışkırmıştı. *Bakara Sûresi*, 60)

Yukarıdaki cümlede "اثْنَتَا" sayısı fâildir ve (ا) harfiyle merfû olmuştur. Sayılan mansûb ve cinsiyet bakımından sayıyla uyumlu olup dişildir.

2. ﴿إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ﴾

(Ben (rüyamda) 11 yıldız, güneş ve ayı gördüm. *Yusuf Sûresi*, 4)

Yukarıdaki cümlede "أَحَدَ عَشَرَ" sayısı mef'ûlun bihdir, mahallen mansûbdur çünkü fetha üzerine mebnîdir. Sayılan mansûb ve sayıyla uyumlu olup erildir.

3. يعملُ أحدَ عَشَرَ طبيباً في المُسْتَشْفى.

(Hastanede 11 doktor çalışıyor.)

Yukarıdaki cümlede "أَحَدَ عَشَرَ" sayısı fâildir, mahallen merfûdur çünkü fetha üzerine mebnîdir. Sayılan sayıyla uyumlu olup erildir.

4. تعملُ إحْدَى عَشْرَةَ مُمَرِّضَةً في المستشفى.

(Hastanede 11 hemşire çalışıyor.)

Yukarıdaki cümlede sayısı "إِحْدى عَشْرَةَ" fâildir, mahallen merfûdur çünkü fetha üzerine mebnîdir (Fetha harekesi (إِحْدى) kelimesi üzerinde elif-i maksûreden dolayı görünemedi. Bu durumda "mazereti sebebiyle görünemeyen takdirî bir fetha ile mebnîdir" denir). Sayılan sayıyla uyumlu olup dişildir.

5. جاءَ خَمْسَةَ عَشَرَ طبيباً إلى المُسْتَشْفى.

(Hastaneye 15 doktor geldi.)

Yukarıdaki cümlede "خَمْسَةَ عَشَرَ" sayısı fâildir, mahallen merfûdur çünkü fetha üzerine mebnîdir.

6. رَأَيْتُ خَمْسَةَ عَشَرَ طبيباً في المُسْتَشْفى.

(Hastanede 15 doktor çalışıyor.)

Yukarıdaki cümlede "خَمْسَةَ عَشَرَ" sayısı mef'ûl olup mahallen mansûbdur, çünkü fetha üzerine mebnîdir.

Burada murekkeb sayının fethalı olması mef'ûl olmasından değil, murekkeb sayı olmasından dolayıdır, bu nedenle sayı fethalı da olsa, biz "mef'ûlun bih, mahallen mansûb, zira fetha ile mebnîdir, çünkü murekkeb sayıdır" diyoruz.

7. تَكَلَّمْتُ مع خَمْسَةَ عَشَرَ طبيباً في المستشفى.

(Hastanede 15 doktor ile konuştum.)

Yukarıdaki cümlede "خَمْسَةَ عَشَرَ" sayısı (مع)'dan sonra geldiği için mahallen mecrûrdur, zira murekkeb sayı olduğu için fetha üzerine mebnîdir.

Böylece son üç örnekte, murekkeb sayının cümle içindeki öge durumu değişmiş olsa da harekesinin hiç değişmediğini ve i‘râbının mahallen yapıldığını görmüş olduk.

Ma‘tûf (Atıflı) Sayılar [21-99]

21-99 arasındaki sayılar atıflı (ma‘tûf) sayılardır. "Atıflı sayı" kavramı, onlar basamağındaki bir sayının, birler basamağına vâv (و) harfiyle bağlanıp (atfedilip), atfedildiği sayıyla aynı i‘râba tabi olmasını ifade eder. Atıflı sayılarda sayılan (temyîz), daima tekil ve mansûbdur.

Sayılan ile cinsiyet uyumu bağlamında birler basamağındaki 1 ve 2 sayısı, sayılan ile cinsiyet bakımından uyum içindedir. Ancak birler basamağındaki 3-9 grubu sayılar, sayılan ile cinsiyet bakımından tezat oluşturur.

Atıflı sayılar mu'rebdirler. Hem birler basamağındakiler, hem de onlar basamağındakiler mu'rebdir. Birler basamağındakiler hareke ile i‘râb edilirken (yani damme ile merfû, fetha ile mansûb, kesra ile mecrûr olurken), onlar basamağındakiler harf ile i‘râb edilir (yani vâv ile merfû, yâ' ile mansûb ve mecrûr olur).

Şimdi aşağıdaki tabloda atıflı sayıların eril-dişil yapıları ve temyîzleriyle birlikte kullanımları şöyle sıralanabilir:

21	yirmi bir erkek öğrenci yirmi bir kız öğrenci	واحدٌ وعِشْرون طالباً واحدةٌ وعِشْرون طالبةً
22	yirmi iki erkek öğrenci yirmi iki kız öğrenci	اِثْنانِ وعِشْرونَ طالباً اِثْنَتانِ وعِشْرونَ طالبةً
23	yirmi üç erkek öğrenci yirmi üç kız öğrenci	ثَلاثَةٌ وعِشْرونَ طالباً ثَلاثٌ وعِشْرونَ طالبةً
34	otuz dört erkek öğrenci otuz dört kız öğrenci	أَرْبَعَةٌ وثَلاثونَ طالباً أَربعٌ وثَلاثونَ طالبةً
45	kırk beş erkek öğrenci kırk beş kız öğrenci	خَمْسَةٌ وأَرْبَعونَ طالباً خَمْسٌ وأَرْبَعونَ طالبةً
56	elli altı erkek öğrenci elli altı kız öğrenci	سِتَّةٌ وخَمْسونَ طالباً سِتٌّ وخَمْسونَ طالبةً
67	altmış yedi erkek öğrenci altmış yedi kız öğrenci	سَبْعَةٌ وسِتُّونَ طالباً سَبْعٌ وسِتُّونَ طالبةً
78	yetmiş sekiz erkek öğrenci yetmiş sekiz kız öğrenci	ثَمانِيَةٌ وسَبْعونَ طالباً ثَمانٍ وسَبْعونَ طالبةً
89	seksen dokuz erkek öğrenci seksen dokuz kız öğrenci	تِسْعةٌ وثَمانونَ طالباً تِسْعٌ وثَمانونَ طالبةً
99	doksan dokuz erkek öğrenci doksan dokuz kız öğrenci	تِسْعةٌ وتِسعونَ طالباً تِسْعٌ وتِسعونَ طالبةً

Örnekler:

يقالُ إنَّ الإنْسانَ يَحْتاجُ إلى واحدٍ وعِشْرينَ يَوْماً لاكْتِسابِ عادَةٍ جَديدَةٍ.

(Bir insanın yeni bir alışkanlık kazanmak için 21 güne ihtiyacı olduğu söylenir.)

قَد اسْتَغْرَقَتْ رِحْلَتُنا اثْنَينِ وعِشْرينَ يوماً تَماماً. (Yolculuğumuz tam 22 gün sürdü.)

قَد رَكَضَ لاجِئٌ إفْريقِيٌّ طَوالَ ثلاثٍ وعِشْرينَ ساعةً دون تَوَقُّفٍ.

(Afrikalı sığınmacı 23 saat boyunca hiç durmadan koştu.)

قد وَصَل عددُ المُشارِكِينَ إلى أربعةٍ وثَلاثينَ شَخْصاً. (Katılımcıların sayısı 34'e ulaştı.)

قد تَأَخَّرَ القطارُ لِمُدَّةِ خمسٍ وأَرْبَعينَ دقيقةً. (Tren 45 dakika gecikti.)

بَلَغ عَدَدُ طُلّابِ هذا الصَّفِّ ستَّةً وخمسين طالباً. (Bu sınıfın öğrenci sayısı 56'ya ulaştı.)

تقاعَدَ الأستاذُ خَلِيل وعُمرُه سبعةٌ وسِتُّونَ عاماً. (Halil Hoca 67 yaşında emekli oldu.)

جَدَّتي عمرُها ثمانٍ وسَبْعُونَ سَنةً. (Büyükannem 78 yaşındadır.)

يَتَكوَّنَ هذا التَّقريرُ مِنْ تِسْعٍ وثمانِينَ صَفْحَةً. (Bu rapor 89 sayfadan oluşmaktadır.)

أسماءُ اللهِ غيرُ مَحْصُورَةٍ في تِسْعَةٍ وَتِسْعِينَ اِسْماً. (Allah'nın (c.c.) isimleri 99 isimle sınırlı değildir.)

Atıflı sayıların ve sayılanlarının (temyîzlerinin) özelliklerini özetleyecek olursak:

1. **Atıflı sayıların** kendisi **mu'reb** olup **sayılanları** (temyîzleri), 11-19 arasındaki sayıların temyîzinde olduğu gibi **mufred- mansûb** olur.
2. Erillik- dişilik açısından bu sayıların birler basamağının **1 ve 2 sayısı sayılanla uyumlu ve 3-9 arasındaki sayılar zıt** olur ve onlar basamağında bulunan **onarlı sayıların yapısında farklılık bulunmaz.**

Örnekler:

1. **وصلْتُ إلى الصَّالة قَبْلَ مَوْعِدِ الاجْتِماع بِخَمْسٍ وعِشْرينَ دَقيقةً.**

(Salona toplantı saatinden 25 dakika önce ulaştım.)

Yukarıdaki cümlede "خَمْسٍ وعِشرين" sayısı بِ cer harfiyle mecrûr olmuştur. Birler başamağındaki "beş" sayısının, sayılanın cinsiyetinden farklı olarak eril kullanılmış olduğunu ve tekil-mansûb halde bulunduğunu fark ediniz.

2. **يعملُ اثنانِ وثلاثون مُهَندساً في المَصنع.**

(Fabrikada 32 mühendis çalışmaktadır.)

"اثنان وثلاثون" sayısı özne (fâil)dir ve birler basamağında bulanan اثنان sayısı elif (ا) ile onlar basamağındaki ثلاثون sayısı vâv (و) ile merfûdur. Sayılan mansûbdur ve cinsiyet bakımından sayıyla uyumlu olup erildir.

3. **صحَّحْتُ خَمْساً وسَبْعِينَ صَفْحةً مِن هذا الكِتاب.**

(Bu kitabın 75 sayfasını düzelttim.)

"خمساً وسبعين" sayısı mef'ûlun bih olduğu için mansûbtur. Sayılanın (temyîzin) ise mansûb ve cinsiyet bakımından sayının birler basamağıyla zıt olduğu görülmektedir.

dikkat

20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 sayıları onarlı (ʻukûd)/(العُقود) sayılardır. Bu sayılar, ister tekil kullanılsın ister atıflı bir sayının parçası olsun yapı bakımından bunların **eril ve dişil kullanımlarında farklılık yoktur.** İʻrab açısından bakıldığında bu sayılar **muʻrebdir**. **Düzenli eril çoğul (cemʻi muzekker sâlim) isimler gibi** (و) harfiyle merfu, (ي) harfiyle mansûb ve mecrûr olurlar.

Örnekler:

1. في الصفِّ أَرْبعون طالباً.

(Sınıfta 40 öğrenci vardır.)

"أربعون" sayısı isim cümlesinin mubteda konumunda olduğu için (و) ile merfûdur. Sayılanı (temyîzi) ise mansûbdur. Onarlı sayıların yapılarında eril-dişil ayrımı bulunmadığından bu sayılarla bunların sayılanları (temyîzleri) arasında cinsiyet bakımından uyum veya zıtlıktan bahsedilemez.

2. رأيتُ في المتحفِ خَمْسةً وثَلاثين سائحاً.

(Müzede 35 turist gördüm.)

"خمسةً وثلاثين" sayısı mefʻûlun bih olduğu için mansûbdur. Bu sayının birler basamağındaki خمسةً sayısı fetha ile mansûb olurken bu sayıya atfedilen ثلاثين sayısı onarlı sayılardan olup (ي) ile mansûb olmuştur. Sayılan mansûbdur ve cinsiyeti eril olduğu için birler basamağı dişil olarak kullanılmıştır.

3. صحَّحْتُ خمساً وسَبْعينَ صفحةً من هذا الكِتاب.

(Bu kitabın 75 sayfasını düzelttim.)

"خمساً وسبعين" sayısı mefʻûlun bih (nesne) olduğu için mansûbdur ve sayılanın cinsiyetiyle zıtlık oluşturarak eril kullanılmıştır. Sayılanın (temyîzin) da mansûb olduğu görülmektedir.

dikkat

نَيِّف sözcüğünün 1-3 arasındaki sayıya delalet ettiği ve onarlı sayıların küsüratı için kullanıldığı bilinmelidir. Onarlı sayıların yanısıra 10, 100, 1000 sayılarıyla da kullanılmaktadır. Ayrıca sayılanın eril ya da dişil olmasından dolayı sözcüğün yapısında değişiklik olmadığı da unutulmamalıdır.

Örnekler:

لَهُ نَيِّفٌ وثلاثون قلماً. (Otuz küsür kalemi var.)

قرأتُ نَيِّفاً وعِشرينَ قِصَّةً لهذا الكاتبِ. (Bu yazarın yirmi küsür hikâyesini okudum.)

عددُ صَفحاتِ هذا الكِتاب ألفٌ ونَيِّفٌ. (Bu kitabın sayfa sayısı bin küsürdür.)

100 ve 1000 Sayıları ve Katları

Arapçada 100 ve 1000 sayılarının kullanım özellikleri birinci bölümde ele alınan mufred [1-10] sayıların 3-10 grubuna benzemektedir. 3-10 grubu sayılardan farklı olarak 100 ve 1000 sayılarının temyîzi çoğul-mecrûr yerine tekil-mecrûr olarak kullanılır. Aradaki benzerlik dolayısıyla 100 ve 1000 sayıları mufred sayıların mülhakı (ek bölümü) olarak değerlendirilmektedir. Ancak sayılan (ma'dûd) ister eril ister dişil olsun bu sayıların yapısı değişmez.

100	yüz erkek öğrenci yüz kız öğrenci	مئةُ طالبٍ مئةُ طالِبةٍ
200	iki yüz erkek öğrenci iki yüz kız öğrenci	مِئتَا طالبٍ مِئتَا طالِبةٍ
300	üç yüz erkek öğrenci üç yüz kız öğrenci	ثلاثُمئةِ طالِبٍ ثلاثُمئةِ طالِبةٍ
1000	bin erkek öğrenci bin kız öğrenci	ألفُ طالبٍ ألفُ طالِبةٍ
2000	iki bin erkek öğrenci iki bin kız öğrenci	ألفا طالبٍ ألفا طالِبةٍ
300	üç bin erkek öğrenci üç bin kız öğrenci	ثلاثةُ آلافِ طالبٍ ثلاثةُ آلافِ طالِبةٍ

Örnekler:

في المُسْتَوَى الأَوَّل مئةُ طالبٍ. (Birinci seviyede 100 öğrenci vardır.)

اشتريتُ هذا القَميصَ بمئتَيْ ليرةٍ (Bu gömleği 200 liraya satın aldım.)

عندي ثلاثُمئةِ كتابٍ. (Benim üç yüz kitabım var.)

يَدْرُسُ في هذا القِسْمِ ألفُ طالبٍ وطالبةٍ. (Bu bölümde 1000 öğrenci (kız ve erkek olarak) okuyor.)

سِعْرُ هذه السَّاعةِ ألفا ليرةٍ. (Bu saatin değeri 2000 liradır.)

اسْتَمَعَ الخطيبَ ثلاثةُ آلافِ شَخْصٍ. (Konuşmacıyı 3000 kişi dinledi.)

100 ve 1000 sayıları ve bu sayıların katlarının temel özelllikleri şunlardır:

1. **100 ve 1000** sayıları **mu'reb** olup **sayılanları** (temyîzleri) hep **mufred- mecrûr** olur.
2. Bu sayıların yapılarında -sayılan ister eril ister dişil olsun- cinsiyet açısından değişiklik olmaz. Ancak "üç yüz" ثلاثُمئةٍ ya da "üç bin" ثلاثةُ آلافٍ ifadelerinde olduğu gibi bu sayılar **sayılan (temyîz) olarak** kullanıldığında 100 مئة sayısı **dişil,** 1000 ألف sayısı **eril olarak** kabul edildiğinden ve 3-10 arasındaki sayı sayılanın zıttı olması gerektiğinden 100 sayısıyla eril ثلاثُ, 1000 ayısıyla dişil ثلاثة sayısı kullanılır.
3. 100 sayısı hem مئة hem de مائة şeklinde yazılabilmektedir ve **çoğulu** مئات'dir, ancak **az kullanılır.** Çoğul kullanılması gereken yerde yine tekil kullanılır; 1000 ألف sayısının **çoğulu** آلاف'dir.

Örnekler:

1. وَصَلَ عَدَدُ الكُتُبِ التي توجَدُ في مَكْتَبتي إلى ثلاثةِ آلافٍ وخَمْسِمئةِ كتابٍ.
(Kütüphanemde bulunan kitapların sayısı 3500'e ulaştı.)

Yukarıdaki cümlede "ثلاثةِ آلافٍ وخَمْسِمئة" sayısı إلى cer harfiyle mecrûr olmuştur. Sayılanın (temyîzin) ise mufred-mecrûr olduğu görülür.

2. إنَّ أسعارَ الهَواتفِ الذَّكيَّةِ تَصِلُ إلى سَبعَةِ آلافِ ليرةٍ.
(Akıllı telefonların fiyatı 7000 lirayı buluyor.)

Bu örnekteki "سبعةِ آلافِ ليرةٍ" ifadesinde آلافِ sayısı **çoğul-mecrûr** olarak سبعةِ mufred sayısının **sayılanı**, ليرةٍ kelimesi ise **mufred –mecrûr** olarak آلاف sayısının **sayılanı** durumundadır.

3. يَدْرُس في جامعَتِنا خَمسةٌ وثَلاثون ألْفاً وأرْبَعُمِئَةٍ وخَمْسَةَ عشرَ طالِباً وطالبةً.
(Üniversitemizde 35415 öğrenci okumaktadır.)

Örnekte geçen sayıyı ve sayılanı parçalara ayırarak incelemek yararlı olacaktır. 35000 "خمسةٌ وثَلاثونَ ألْفاً" ifadesinde geçen ألْفاً sayısı **mufred – mansûb** olarak 35 "خمسةٌ وثلاثون" atıflı sayısının **sayılanı**, أرْبَعُمِئَةٍ ifadesindeki مِئَةٍ sayısı ise çoğulu kullanılmadığı için **mufred- mecrûr** olarak أربع mufred sayısının **sayılanı**, "خَمْسَةَ عشرَ طالِباً" ifadesindeki طالِباً kelimesi **mufred - mansûb** olarak "خَمْسَةَ عشرَ" murekkeb sayısının **sayılanıdır**. Dolayısıyla bir sayı ne kadar büyük olursa olsun, mufred - murekkeb, 'ukûd (onarlı) ve ma'tûf (atıflı) sayı olmak üzere dört kısımda incelenir.

Öğrenme Çıktısı

2 11-19 arasındaki sayıları, 11-19 arasındaki sayıları, 21-99 arasındaki sayıları, onarlı (ʿukûd) [20, 30, 40-90] sayılar ile 100 ve 1000 sayılarını ve bu sayıların katlarını dilbilgisi açısından değerlendirme ve cümlede kullanabilme becerisi kazanabilme

Araştır/ Tekrarla 2

11-99 arasndaki sayıların kullanım özelliklerini sınıflandırarak belirleyiniz. Ayrıca 100 ve 1000 sayılarının temel özelliklerini, benzerlik taşıdığı sayı grubuna işaret ederek açıklayınız.

İlişkilendir/ Karşılaştır

Başta klasik "İʿrâbu'l-Kur'ân" kitaplarından olmak üzere https://furqan.co/63/2 ve http://corpus.quran.com/wordbyword.jsp vb. sitelerden yararlanarak aşağıdaki ayetlerde geçen sayı ve temyîzlerinin iʿrâb özelliklerini inceleyip karşılaştırınız.

﴿اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا﴾ (Tevbe Sûresi 36)

﴿أَرْبَعِينَ لَيْلَةً﴾ (Bakara Sûresi 51)

﴿أَلْفَ سَنَةٍ﴾ (Bakara Sûresi 96)

Anlat/ Paylaş

11-99 arasındaki sayıların kullanımıyla ilgili tablo oluşturup arkadaşlarınızla paylaşarak değerlendirmelerde bulununuz.